

Arkkist. n. 135/5.8.2004

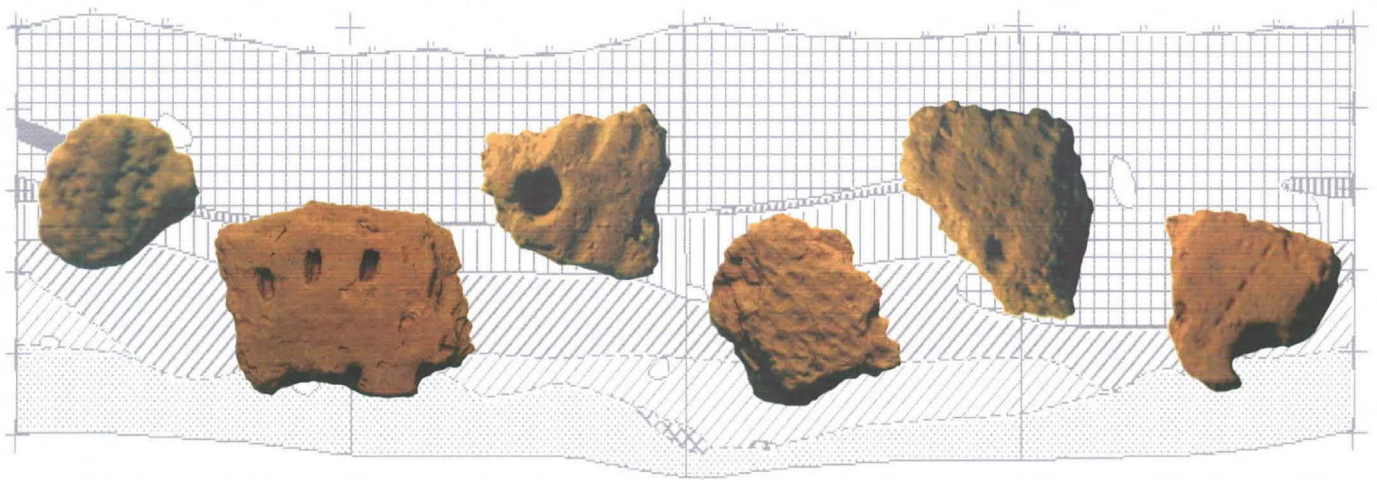
KANGASALA HUUTIJÄRVI

Koekaivaus kivi- ja varhaismetallikautisella asuinpaikalla 2003

Vadim Adel
Kulttuuriympäristöyksikkö
Pirkanmaan maakuntamuseo 2003

KANGASALA HUUTIJÄRVI

KOEKAIVAUS KIVI- JA VARHAISMETALLIKAUTISELLA ASUINPAIKALLA 2003

Vadim Adel

Pirkanmaan maakuntamuseo
Kulttuuriympäristöyksikkö
2003

KANGASALA HUUTIJÄRVI

Pk 2141 02 KANGASALA

x = 6816 180-210, y = 2506 480-560 (KKJ)

p = 6819 570-600, i = 3346 500-580 (YKJ)

z = 89-91 (N60)

Kivi- ja varhaismetallikautisen asuinpaikan koekaivaus

Pirkanmaan maakuntamuseo/kulttuuriympäristöyksikkö

Kaivauksenjohtaja: FM Vadim Adel

Pirkanmaan maakuntamuseo/Tampereen museoiden kulttuuriympäristöyksikkö suoritti heinäkuussa 2003 Kangasalan Lämpö Oy:n tilauksesta arkeologiset koekaivaukset suunnitellulla kaasuputkilinjauksella Kangasalan Huutijärven kivi- ja varhaismetallikautisen asuinpaikan alueella (mj.rek.nro 211 01 0003), sen osa-alueen C (Elomaa) pohjoispuolella. Muinaismuistolain mukaisen selvityksen kohteena oli 5 m leveä ja n. 100 m pitkä kaista Laiska-Jaakontien eteläpuolella, siitä etelään erkanevan Sepänjärventien risteyksen molemmin puolin. Koekaivaus toteutettiin kaivamalla n. 0,5 x 0,5 m kokoisia koekuoppia kaasujohdon suunnittelulinjalle tai sen välittömään läheisyyteen keskimäärin 5 ja 10 m:n välein kaivausteknisesti sopiviin paikkoihin. Yksi koekuoppa laajennettiin 1 x 1 m kokoiseksi koeruuduksi siinä todetun esihistoriallisen kulttuurikerroksen tutkimista ja dokumentointia varten.

Koekaivauksissa todettiin kivi- ja varhaismetallikautinen kulttuurimaakerros kahdessa koekuopassa, yhdessä niistä oli lisäksi merkkejä esihistoriallisesta kiviliedestä. Suunnitelman mukainen kaasuputkilinja kulkisi tämän perusteella vähintään 12 m (WNW-ESE) leveän kiinteän muinaisjäännöksen halki. Esihistoriallinen kulttuurimaakerros sijaitsee 30-70 cm vahvan, sekoittuneen multa- ja täytemaakerroksen alla. Kulttuurikerroksena on 10-45 cm vahva oranssi/keltainen tai ruskeantummanharmaa/nokipitoinen hiekka, jossa on todettu: palo- tai likamaaläikkiä ja mahdollisen kivilieden jäännöksiä. Kulttuurikerros sisältää melko runsaasti kivi- ja varhaismetallikautisia asuinpaikkalöytöjä – saviastianpaloja, kvartsiesineitä, kvartsi- ym. iskoksia ja palanutta luuta. Saviastianpalojen joukossa on alustavan analyysin mukaan varhaiskampakeraamiikkaa, tyypillistä kampakeramiikkaa, nuorempaa neoliittista keramiikkaa sekä pronssikautista tekstiilipainanteista keramiikkaa.

Löydöt: KM 33969:1-128

Ajoitus: neoliittinen kivikausi ja pronssikausi

Tutkitun alueen laajuus: tutkimusalue n. 100 x 5 m, koekuopat yht. n. 3 m².

Kenttätyöaika: 21.-28.7.2003

Tutkimuskustannukset: Kangasalan Lämpö Oy n. 5100 €

Tutkimusraportti: Vadim Adel 24.10.2003 Museoviraston arkeologian osaston arkistossa ja Tampereen museoiden kulttuuriympäristöyksikössä

KANGASALA HUUTIJÄRVI
Koekaivaus kivi- ja varhaismetallikautisella asuinpaikalla 2003

SISÄLLYSLUETTELO

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT.....	3
PERUSKARTTAOTE 1:20 000.....	5
1. JOHDANTO.....	6
1.1 Yleistä.....	6
1.2. Tutkimusalue.....	6
1.3. Aiemmat löydöt ja tutkimukset.....	7
1.4. Tutkimusmetodiikka.....	8
2. TUTKIMUSHAVAINNOT.....	9
3. YHTEENVETO.....	14
ARKISTOLÄHTEET JA KIRJALLISUUS.....	16
LYHENTEET.....	16
NEGATIIVILUETTELO.....	17
DIALUETTELO.....	18
KUVATAULUT.....	19
KARTAT	21
Yleiskartta 1:2500.....	21
Yleiskartta 1:500.....	22
Koekuoppa 1: profiilikartta 1:20.....	23
Koekuoppa 1: tasokartat 1:20.....	24
LIITE: Löytöluettelo	

KANGASALA HUUTIJÄRVI

Koekaivaus kivi- ja varhaismetallikautisella asuinpaikalla 2003

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

<i>Kunta:</i>	Kangasala
<i>Kylä:</i>	Vääksy (tutkimusalueen itäosa)/Nuorto (alueen länsiosa)
<i>Kohteen nimi:</i>	Huutijärvi
<i>Mj.rek.nro.:</i>	211 01 0003, osa-alue C (Elomaa)
<i>Mj.tyyppi:</i>	asuinpaikka
<i>Ajoitus:</i>	kivi- ja varhaismetallikausi
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Peruskartta:</i>	2141 02 KANGASALA
<i>Koordinaatit:</i>	x = 6816 180-210, y = 2506 480-560 (KKJ) p = 6819 570-600, i = 3346 500-580 (YKJ) z = 89-91 (N60) (tutkimusalueen ääripisteet) x = 6816 190, y = 2506 534 (KKJ) p = 6819 576, i = 3346 560 (YKJ) z = 91 (N60) (koekuoppa 1)
<i>Maanomistajatiedot:</i>	
<i>Alueen itäosa</i>	
<i>Kylä:</i>	Vääksy
<i>Tila:</i>	RN:o 1:324 Vääksy
<i>Kiinteistötunnus:</i>	211-467-0001-0324
<i>Maanomistaja 1:</i>	Leskinen Jukka-Pekka, os. Vatapori 17, 36270 KANGASALA
<i>Maanomistaja 2:</i>	Leskinen Katja, os. Laiska-Jaakontie 23, 36270 KANGASALA
<i>Maanomistaja 3:</i>	Leskinen Sonja, os. Vatapori 17, 36270 KANGASALA
<i>Alueen länsiosa</i>	
<i>Kylä:</i>	Nuorto
<i>Tila:</i>	RN:o 1:60 Nuorto
<i>Kiinteistötunnus:</i>	211-432-0001-0060
<i>Maanomistaja 1:</i>	Leskinen Jukka-Pekka, os. Vatapori 17, 36270 KANGASALA
<i>Maanomistaja 2:</i>	Leskinen Katja, os. Laiska-Jaakontie 23, 36270 KANGASALA
<i>Maanomistaja 3:</i>	Leskinen Sonja, os. Vatapori 17, 36270 KANGASALA
<i>Maanomistaja 4:</i>	määr.aj.om.: Kangasalan kunta, os. PL 50, 36201 KANGASALA
<i>Aiemmat tutkimukset:</i>	<u>Koekaivaus</u> Pälsi 1923 <u>Kaivaus</u> Sarasmo 1956 <u>Inventointi</u> Luho 1939 (s. 3), Koskimies 1971 (nrot 3-4), Nurminen 1993 (1994, nro 3c)
<i>Aiemmat löydöt:</i>	KM ? palanutta luuta (ei luetteloitu?). Koekaivauslöydöt 1923. HM ? kivi-kautisia asuinpaikkalöytöjä (ei luetteloitu?). Kaivauslöydöt 1956.
<i>Tutkimuksen laatu:</i>	koekaivaus
<i>Tutkimuslaitos:</i>	Pirkanmaan maakuntamuseo/kulttuuriympäristöyksikkö
<i>Kaivauksenjohtaja:</i>	FM Vadim Adel

Kenttätöaika: 21.-28.7.2003
Rahoittaja: Kangasalan Lämpö Oy
Kustannukset: n. 5100 €
Löydöt: KM 33969, diar. 8.9.2003
Negatiivit: 126170-126181
Diapositiivit: 51032-51043
Kartat: 1:20 000, 1:2500, 1:500, 1:20 (2 kpl, kk 1)
Alkuper. kaiv. kertomus: Museoviraston arkeologisen osaston topografisessa arkistossa ja Pirkanmaan maakuntamuseon kulttuuriympäristöyksikön arkistossa, 20 sivua
Liitteet: löytöluettelo

KANGASALA HUUTIJÄRVI**Koekaivaus kivi- ja varhaismetallikautisella asuinpaikalla 2003**

Peruskarttaote 1:20 000

Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme"(Pk 2141 02 KANGASALA), (c) Maanmittauslaitos
x = 6816 190, y = 2506 510; p = 6819 580, i = 3346 540; z = 91 (koekaivausalueen keskipiste)

Huutijärven asuinpaikka (summittainen mj-alue)

koekaivausalue

KANGASALA HUUTIJÄRVI

Koekaivaus kivi- ja varhaismetallikautisella asuinpaikalla 2003

1. JOHDANTO

1.1. Yleistä

Pirkanmaan maakuntamuseo/Tampereen museoiden kulttuuriympäristöyksikkö suoritti heinäkuussa 2003 Kangasalan Lämpö Oy:n tilauksesta arkeologiset koekaivaukset suunnitellulla kaasuputkilinjauksella Kangasalan Huutijärven kivi- ja varhaismetallikautisen asuinpaikan alueella (mj.rek.nro 211 01 0003). Muinaismuistolain mukaisen selvityksen kohteena oli 5 m leveä (asfaltin reunasta mitattuna) ja n. 100 m pitkä kaista Laiska-Jaakontien eteläpuolella, siitä etelään erkanevan Sepänjärventien risteuksen molemmin puolin (ks. kartat 1:2500 ja 1:500 raportin lopussa).

Koekaivauksen kenttätyöt suoritettiin 21.-28.7.2003. Kaivauksia johti Pirkanmaan maakuntamuseon kulttuuriympäristöyksikön tutkija, FM Vadim Adel, joka teki myös tarvittavat esityöt. Teknisenä apulaisena ja kaivajana toimi fil. yo Riia Siltanen. Yhtenä työpäivänä tutkimuksiin osallistui kaivajana harjoittelija Hannele Mattila. Jälkitöissä Riia Siltanen ja Hannele Mattila hoitivat löytöjen puhdistamisen ja alustavan luetteloinnin. Loput jälkityöt ja raportin teki Vadim Adel syyskuussa 2003. Kaivausten valvojana toimi kulttuuriympäristöyksikön tutkija, FM Ulla Lähdesmäki. Tutkimukset rahoitti Kangasalan Lämpö Oy, niiden kokonaiskustannukset olivat noin 5100 €. Maakuntamuseo jatkoi alueen koekaivauksia syyskuussa 2003, jolloin tehtiin koekuoppia Laiska-Jaakontien pohjoispuolelle (ks. Hanna-Maria Pellisen raportti).

1.2. Tutkimusalue

Kangasalan Sarsan kivi- ja varhaismetallikautiseen muinaisjäännöskompleksiin kuuluva Huutijärven asuinpaikka sijaitsee 2,7 km SE Kangasalan kirkosta, WSW-ENE-suuntaisen Sahalahdentien (mt 325) ja Orivedelle vievän Ponsantien (mt 58)/Kisarannantien risteuksen (ns. Sarsan risteuksen) alueella, muinaisen Sarsan uoman pohjoisosassa, sen molemmin puolin (ks. peruskarttaote ja kartta 1:2500 raportin lopussa). Huutijärven asuinpaikka-alueeseen kuuluu viisi erinimistä kivi- ja varhaismetallikautista asuinpaikkaa tai osa-aluetta, A-E. Koko alueen laajuus on n. 400 m (WSW-ENE) x 200 m. Vuoden 2003 koekaivaukset koskivat osa-alueen C (Elomaa) pohjoispuoleista aluetta.

Sarsan alueen esihistoriallisen asutuksen tiheys ja pitkäaikaisuus (mesoliittiselta kaudelta rautakauden alkuun) johtuu suuressa määrin sen topografiasta ja vesistön suomista

mahdollisuuksista. Sarsan muinaisjäännöskompleksi sijaitsee Vesijärven (vedenpinnan korkeus 86,9 m mpy) ja Längelmäveden (84,2 m mpy) välisellä kannaksella. Alueen NW-puolella, taajamassa kulkee Vesijärven lounaisrantaa pitkin Kuohunharju. Sarsan alueen S-puolella on N-S-suuntainen Keisarinharju, joka erottaa Längelmäveden sen lounaispuolella olevasta Roineesta (84,2 m mpy). Sarsan risteyksestä n. 250 m NE oleva NW-SE-suuntainen Vääksynjoki virtaa Vesijärvestä Längelmäveteen. Jokialanteen kohdalla oli esihistoriallisena aikana salmi, josta lähteneen muinaisen Sarsanjoen kautta molempien järvien vedet laskivat etelään, Roineeseen. Näin oli vuoteen 1604 saakka, jolloin Längelmävesi puhkaisi itselleen uuden lasku-uoman Iharinkosken kohdalle, ja Sarsanuoma jäi pääosaksi kuiville. Ennen tätä luonnonkatastrofia veden taso oli uomassa korkeimmillaan n. 89 m mpy löytöjen ja kaivaushavaintojen perusteella; alimmat löydöt ovat n. 87 m korkeudella (Miettinen 1993: 26-27). Muistoina Sarsan vesireitistä ovat mm. Huutijärven asuinpaikan SW-puolella, Sahalahdentien SE-puolella sijaitseva pieni Kyläjärvi (86,5 m mpy) ja asuinpaikan itäosassa, tien N-puolella oleva n. 75 (W-E) x 25 m kokoinen Sepänjärvi (86,2 m mpy).

Huutijärven asuinpaikan osa-alue C (Elomaa) sijaitsee Sarsan risteuksen NE-puolella, Sepänjärven N-puolella, muinaisen jokiuoman niskan kohdalla, sen pohjoisrannalla, Vääksynjoen alanteen kohdalla olleen laajan vesiväylän länsirannalla, itään pistävällä muinaisella niemellä. Niemen eteläosassa on neljän omakotitalon ryhmä; alueen pohjoisosan halki kulkee WSW-ENE-suuntainen, Vääksyn kartanolle vievä Laiska-Jaakontie, joka liittyy lännessä Ponsantiehen. Laiska-Jaakontiestä etelään, omakotitaloille vie pieni Sepänjärventie. Näiden kolmen tien, taloryhmän ja Sarsan uoman rajaama alue on hyvin tasaista hiekkapeltoa. Pelto- ja omakotitaloalue on Nuorron kylän maita. Muinaisen niemen koillisosa on Vääksyn kylän maata (tila RN:o 1:324). Laiska-Jaakontien N-puolella on harvaa metsikköä ja heinikköä. Idempänä, Sepänjärventien risteuksen NE-puolella, Laiska-Jaakontien N-puolella sijaitsee 1700-luvun lopulta oleva Parvulan rakennus (talo nro 15), joka on nukketeatterin käytössä. Rakennuksen S-puolelle, tien toiselle puolelle on tehty n. 30 m (SW-NE) x 8 m laaja, asfaltoitu pysäköintialue. Sen eteläpuolella on vanhojen karttojen mukaan sijainnut Vääksyn kartanon saha, joka erään paikallisasukkaan kertoman mukaan purettiin v. 1979; sen paikalla on nykyään harvaa metsikköä ja pensaikköä. Parvulasta n. 70 m ENE, Laiska-Jaakontien SE-puolella, Vääksynjoella on sijainnut mylly (ks. osa-alueen yleiskartta 1:2500).

Elomaan asuinpaikan laajuutta ei ole tutkittu. Vanhimman, 1920-luvulla tehdyn koekaivauksen paikka ei ole tiedossa. Vuonna 1956 tehtiin kaivauksia osa-alueen itäosassa, Väinölän (Elomaan) ja Penttilän (Hallamaan) omakotitalotonteilla (nyk. tontit RN:o 1:37 ja 1:38). Vuoden 1994 inventointiraportin arvion mukaan asuinpaikka jatkuisi 90 m:n korkeuskäyrää pitkin vielä n. 70 m näiden tonttien WSW-puolelle. C. F. Meinanderin (1954) kaivausraporttiin liittyvän Huutijärven muinaisjäännösalueen yleiskartan mukaan asuinpaikka-alue olisi jatkunut muinaista rantatörmää pitkin vielä pidemmälle, lännessä nykyiselle Ponsantielle saakka ja koillisessa melkein nyk. Laiska-Jaakontielle asti. Elomaan asuinpaikasta länsilounaaseen, Ponsantien kohdalla ja sen W-puolella sijaitsee muinaisjäännösrekisterin mukaan kivi- ja varhaismetallikautinen asuinpaikka Autio-Lunden (Huutijärven asuinpaikka-alueen osa-alue B). M. Koskimiehen (1971) mukaan ”ilmeistä on, että Sarsanuoman pohjoisrannan asutus on ehkä yhtenäisenä ulottunut Lentolan vaiheilta ainakin Vääksyn myllyn tienoille asti” eli Huutijärven muinaisjäännösalueen länsipäästä vuoden 2003 koekaivausalueelle saakka.

1.3. Aiemmat löydöt ja tutkimukset

Huutijärven kivi- ja varhaismetallikautisen asuinpaikan arkeologinen tutkimus alkoi 1920-luvun alussa, samanaikaisesti muiden Sarsan alueen asuinpaikkojen kanssa. Vuonna 1923 Sakari Pälsi

suoritti koekaivauksia ”Vääksyn myllyn vieressä, Sarsan väylän pohjoispuolella ja edellistä kohtaa (eli Sarsanuoman eteläpuolella, Sepänjärven kohdalla olevaa niemekettä. – V. A.) vastapäätä olevan santakuopan reunassa... Asuinpaikka oli jo kokonaan hävinnyt sannanotossa, eikä kaivettaessa tavattu kuin vähäpätöinen ala luunsiruja sisältävää kulttuurimaata” (Pälsi 1923: 4). Koekaivauksesta ei ole arkistossa asianmukaista raporttia, ja tarkka tutkimuspaikka on tuntematon. 1960-luvun lopussa ja 1970-luvun alussa *Vääksyn mylly* –niminen kohde merkittiin Sarsan alueen yleiskarttoihin ko. myllyn kohdalle tai suunnilleen vuoden 2003 koekaivauksen kohdalle, muinaiselle niemekkeelle, ja todettiin, että mahdollisesti ”löytöpaikka on ollut lähempänä Vääksyn sahaa kuin myllyä, siihen sopisivat ainakin korkeussuhteet paremmin” (Koskimies 1971, nro 4).

Vuonna 1956 Esko Sarasmo suoritti tutkimuksia Väinölän (Elomaan) tontilla ja siihen eteläkaakosta liittyvän Penttilän (Hallamaan) tontin pohjoisreunalla (ks. kartta 1:2500, vihreällä merkitty alue). Tonteilla oli jo aloitettu uusien omakotitalojen rakennustyöt, ja osa muinaisjäännöstä oli ehtinyt tuhoutua. Varsinainen tasokaivaus sijaitsi Väinö Elomaan talon perustuksen NE-osassa ja NE-puolella (keskipisteen yhtenäiskoordinaatit: p = 6819 530, i = 3346 550) ja sen pinta-ala oli 60 m²; lisäksi tehtiin koeojia ja seulottiin kaivettua/kuorittua maata. Kaivauksissa löytyi kuoppaliesi; talteen otettiin n. 200 palaa kivitautista keramiikkaa (pääasiassa varhaiskampakeramiiikkaa, lisäksi Koskimiehen mukaan mahdollisesti tyypillistä kampakeramiiikkaa), kivesineitä ja –iskoksia (Sarasmo 1956; Koskimies 1968: 7-8, 93).

Huutijärven asuinpaikka-alueella tehtiin arkeologisia inventointeja v. 1939, 1971 ja 1993. Elomaan osa-alueen osalta inventoijat tyytyivät aikaisempien tutkimustietojen toistamiseen ja muinaisjäännöksen laajuuden arviointiin maaston topografian perusteella (Luho 1939: 3, nro 4; Koskimies 1971, nrot 3-4; Nurminen 1994, nro 3c).

1.4. Tutkimusmetodiikka

Koekaivaus 2003 toteutettiin kaivamalla koekuoppia kaasujohdon suunnittelulinjalle tai sen välittömään läheisyyteen, enintään 5 m etäisyydelle tien reunasta. Koekuoppien koko oli useimmiten 50 x 50 cm ja suuntaus neulapohjoiseen. Koekuopat kaivettiin keskimäärin 5 ja 10 m:n välein kaivausteknisesti sopiviin paikkoihin lastoilla puhtaaseen pohjamaahan asti, kaivettu maa seulottiin. Sekoittuneet pintakerrokset (täyte- tai peltomaakerrokset) kaivettiin lapiolla ja seulottiin. Koekuoppien pohjakerrokset tutkittiin tarvittaessa kairauksilla. Löydöt otettiin talteen kerroksittain, 5-10 cm:n syvyytarkkuudella. Kaikkien koekuoppien pinnat ja pohjat vaaittiin.

Koekuoppa 1 laajennettiin 1 x 1 m kokoiseksi koeruuduksi siinä todetun esihistoriallisen kulttuurikerroksen tutkimista ja dokumentointia varten. Se kaivettiin pintamaan poiston jälkeen tasokaivauksena 5-10 cm paksuin teknisin kerroksin; kaivaustasot ja profiilit dokumentoitiin vaaitsemalla, valokuvaamalla ja piirtämällä. Myös toinen koekuoppa, jossa todettiin esihistoriallinen kulttuurimaakerros, - koekuoppa 3 – valokuvattiin. Kuoppaa ei kuitenkaan laajennettu, koska sen profiilissa todetun mahdollisen kivilieden potentiaalinen tutkittava laajuus oli epäselvä. Koeruudun/koekuopan 1 löydöt otettiin talteen ruudun neljäosan tarkkuudella (SW-, NW-, NE- ja SE-osa, jokaisen mitat ovat 50 x 50 cm). Koeruudun profiili- ja tasokartat piirrettiin mittakaavassa 1:20, korkeudet niissä on ilmoitettu absoluuttisina (m mpy). Kaivamisen jälkeen koekuopat peitettiin ja kaivausalue kunnostettiin. Koekuoppien 1 ja 3 SW-kulmiin pistettiin puupaalut mahdollisia jatkotutkimuksia/-mittauksia varten. Koekuoppa 1:n seinät peitettiin ennen sen täyttämistä muovisäkeillä ja –pressuilla.

Koekaivausten yhteydessä tarkastettiin Parvulan rakennuksen SE-seinän ja siihen liittyvän pääovikuistin NE-seinän muodostamaan nurkkaan tehty kaivanto.

Kaivauksen korkeuskiintopiste sijaitsi pysäköintialueen asfalttikentän SW-reunassa, 5,5 m sen S-kulmasta NW, peruskoordinaatit: $x = 6816\ 197$, $y = 2506\ 527$, yhtenäiskoordinaatit: $p = 6819\ 583$, $i = 3346\ 554$ (pisteiden koordinaatit tässä ja muualla on mitattu *MapInfo* -ohjelman avulla peruskartan päälle asemoidun suunnittelun pohjakartan perusteella). Absoluuttinen korkeus mpy siirrettiin jonovaaituksella Kangasalan kunnan kiintopisteeltä nro 830801, joka sijaitsee koekaivausalueelta n. 235 m SSW, Kisarannantien itäpuolella olevan kivitalon W-kulmassa, sen NW-sivulla ($x = 6815\ 961$, $y = 2506\ 446$; $p = 6819\ 351$, $i = 3346\ 462$), 0,2 m korkeudella sokkelista ja jonka korkeus on 93,54 m mpy. Kaivauksen kiintopisteen korkeudeksi saatiin 91,25 m mpy. Kaikki korkeusluvut tässä raportissa ja liitekartoissa on ilmoitettu absoluuttisina, m mpy. Etäisyys- ja suuntamittaukset maastossa suoritettiin 50 m:n mittanauhan ja bussolin avulla. Koekuoppien sijainti- ja vaaitusmittaukset on tehty niiden lounaiskulmista, jotka on merkitty kaivauksen yleiskarttaan 1:500 kohdemerkinnällä.

Koekaivauksen löydöt on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin päänumerolle KM 33969 (diar. 8.9.2003). Historiallisen ajan löytöjä ei ole luetteloitu. Mustavalkonegatiivit ja diat on myös luetteloitu ja arkistoitu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin: negatiivit numeroille 126170-126181, diat 51032-51043.

2. TUTKIMUSHAVAINNOT

Koekuoppa 1

Sijainti: P-alueen S-puolella, asfaltin reunasta 4 m SE, samalla linjalla P-alueen SW-reunan kanssa, sitä pitkin 4,5 m SE asfaltin kulmasta, Parvulan SW-kuistin S-kulmasta 26,5 m SSE, sähkötolpasta 17 m ENE, tasaisella maalla, heinikolla; tila RN:o 1:324.

SW-kulman koordinaatit: $x = 6816\ 190$, $y = 2506\ 534$ (KKJ)
 $p = 6819\ 576$, $i = 3346\ 560$ (YKJ)

Mitat: 1,0 x 1,0 m.

Maksimisyvyys: 112 cm

Kaivaustasojen vaaitus:

	SW-kulma	W-seinän keskipiste	NW-kulma	N-seinän keskipiste	NE-kulma	E-seinän keskipiste	SE-kulma	S-seinän keskipiste	kuopan keskipiste
pinta	90,79	90,78	90,80	90,80	90,73	90,73	90,80	90,78	90,77
vanhan pinta-turpeen pinta	90,44	-	90,43	-	90,32	-	-	-	-
taso 0	-	90,21	90,25	90,20	90,19	90,16	90,15	90,23	90,17
taso 1	-	90,17	90,13	90,15	90,13	90,11	90,12	90,15	90,11
taso 2	-	90,09	90,06	90,06	90,06	90,06	90,06	90,08	90,05
taso 3	90,03	90,03	90,02	90,02	90,03	90,01	90,01	90,02	90,01
taso 4	89,90	89,95	89,95	89,94	89,95	89,95	89,94	89,92	89,92
taso 5	89,86	89,97	89,90	89,86	89,88	89,86	89,87	89,84	89,84
taso 6	89,76	89,79	89,82	89,79	89,82	89,82	89,79	89,75	89,78
pohjataso	89,73	89,75	89,81	89,79	89,75	89,75	89,69	89,73	89,75

Stratigrafia (ks. myös profiili- ja tasokartat raportin lopussa):

- 0-34/47 cm - sekoittunut täytemaakerros (soraa, hiekkaa, multaa)
(W-reunassa 0-52/74 cm);
34/40-38/44 cm - vanha pintaturve (ei kuopan E- ja W-reunoissa);
38/42-53/68 cm - harmaantummanruskea multa/humuspitoinen hiekka (ei kuopan W-reunassa);
53/72-60/88 cm - oranssi hiekka - **esihistoriallinen kulttuurikerros**, josta kivi- ja varhaismetallikautisia löytöjä sekä vähän hiilimurua;
60/88-78/104 cm - keltainen hiekka - **esihistoriallinen kulttuurikerroksen** pohjaosa;
78/104-98/112 cm - karkea vaaleanharmaa pohjahiekka, jossa keltaisia läikkiä.

Kiinteät rakenteet (ks. myös profiili- ja tasokartat raportin lopussa):

- kivi- ja varhaismetallikautinen kulttuurimaakerros - oranssi/keltainen hiekka (ks. *Stratigrafia*), vahvuus n. 10-45 cm;
- tummanoranssi/vaaleanruskea läikkä ruudun W-osassa, 1.-3. kerroksessa (hävisi tasoon 3 mennessä), halkaisija 40-50 cm;
- palomaaläikkä, jossa myös jonkin verran hiilimurua, ruudun SE-kulmassa tasossa 6 ja 7. kerroksessa (hävisi pohjatasoon mennessä), mitat n. 30 x 20 cm;
- soralla täytetty moderni kaivanto ruudun W-reunalla, 1-2 kerroksessa (hävisi tasoon 3 mennessä), mitat n. 90 x 20 cm, syvyys nykyisestä maanpinnasta mitattuna n. 70 cm, vanhasta maanpinnasta n. 35-40 cm.

Löydöt:

Esihistorialliset löydöt (KM 33969:1-90):

kerros: laji:	sekoitt. kerros kpl / g	1. krs kpl / g	2. krs kpl / g	3. krs kpl / g	4. krs kpl / g	5. krs kpl / g	6. krs kpl / g	7. krs kpl / g	YHTEENSÄ kpl / g
kera- miikkaa	28 / 27	48 / 33	16 / 14	10 / 11	6 / 3	1 / < 1	-	-	109 / 88
pii-iskoksia	2 / 1	4 / 1	1 / 1	1 / < 1	2 / 1	-	-	-	10 / 3
kivilaji- iskoksia	-	1 / < 1	1 / < 1	1 / < 1	-	-	-	-	3 / 1
kvartsi- esineitä	-	1 / 15	3 / 33	-	-	-	-	-	4 / 48
kvartsi- iskoksia	28 / 37	57 / 71	33 / 20	32 / 35	35 / 24	12 / 24	1 / 54	1 / < 1	199 / 265
palanutta luuta	31 / 7	81 / 13	93 / 15	118 / 19	275 / 53	66 / 14	22 / 6	16 / 2	702 / 129
hiiltynyttä organiikkaa	-	1 / < 1	1 / < 1	-	1 / < 1	-	-	-	3 / < 1

Lisäksi runsaasti moderneja löytöjä sekoittuneessa pintakerroksessa: tiiltä, lasia, nauvoja, rautaisen putken osa; myös ruskeasta humuspitoisesta hiekasta tuli jonkin verran historiallisen ajan löytöjä (ei luetteloitu).

Negatiivit: 126172-126179

Diat: 51034-51041

Koekuoppa 2

Sijainti: sähkötolpasta 22 m ENE, Parvulan kuistin S-kulmasta 25 m SE, kk 1stä 5 m NE, asfaltin reunasta 3 m SE. Kuopan kohdalla maasto alkaa viettää loivasti E-/ESE-suuntaan; tila RN:o 1:324.

Koordinaatit: x = 6816 193, y = 2506 539 (KKJ)
p = 6819 579, i = 3346 565 (YKJ)

Mitat: 50 x 50 cm

Maksimisyvyys: 108 cm

Pintalukema: 90,56 m

Pohjalukema: 89,54 m

Stratigrafia:

0-8 cm - turve;

8-20 cm - tummanruskea humus

20-95/100 cm - sekoittunut harmaa/harmaanruskea täytemaakerros (mullansekaista hiekkaa), josta moderneja löytöjä;

95/100-108 cm - hieman puhtaampi ja karkeampi pohjahiekka, ei löytöjä.

Kiinteät rakenteet: -

Löydöt: runsaasti moderneja löytöjä (tiiltä, lasia, nauloja, muovia) 80 cm syvyyteen saakka (ei luetteloitu).

Koekuoppa 3

Sijainti: P-alueen SW-puolella, sähkötolpasta 11 m NE, Parvulan SW-kuistin S-kulmasta 22,5 m SSW, P-alueen asfaltin reunasta 3 m SW, KP:stä 3,7 m SW, melko tasaisella maalla, nurmikolla; tila RN:o 1:324.

Koordinaatit: x = 6816 193, y = 2506 526 (KKJ)
p = 6819 580, i = 3346 552 (YKJ)

Mitat: 50 x 50 cm.

Maksimisyvyys: 68 cm.

Pintalukema: 91,28 m

Pohjalukema: 90,66 m

Stratigrafia:

0-10 cm - turve;

10-20 cm - ruskehtavanharmaa/keskiruskea humuspitoinen hiekka, josta esihist. löytöjä;

20-32/37 cm - tummankeltainen hiekka, jossa jonkin verran tummempia, harmaita läikkiä;

32/37-42/50 cm - ruskeantummanharmaa, nokipitoinen hiekka, jossa paljon pieniä palaneiden kivien paloja;

42/50-68 cm - puhdas, karkea, hieman harmahtava hiekka.

Kiinteät rakenteet:

Heti keltaisen hiekan alla N-profilissa oli n. 10 cm paksu kerros palaneita kiviä, joista suurin oli halkaisijaltaan 13 cm; myös itäprofiilissa näkyi pari pientä palanutta kiveä. Kyseessä on mahdollisesti **lieden** reuna. Kivien alla oli nokipitoista kulttuurikerrosta (ks. *Stratigrafia*); rakenteen päällä ollut, todennäköisesti myös **esihistorialliseksi kulttuurikerrokseksi** tulkittava tummankeltainen hiekkakerros oli ainakin osittain sekoittunut.

Löydöt:

Esihistorialliset löydöt (KM 33969:91-107):

KERROS:	ruskea hiekka (10-20 cm) kpl / g	tummankel- tainen hiekka (20-30 cm) kpl / g	tummanhar- maa hiekka (30-50 cm) kpl / g	YHTEENSÄ kpl / g
LAJI:				
keramiikkaa	11 / 3	11 / 4	3 / 1	25 / 8
kvartsi-iskoksia	11 / 9	14 / 9	2 / 1	27 / 19
kivilaji-iskoksia	1 / < 1	-	-	1 / < 1
palanutta luuta	9 / 1	21 / 2	4 / 1	34 / 4

Lisäksi moderneja löytöjä 30 cm syvyyteen saakka (ei luetteloitu).

Negatiivit: 126170-126171

Diat: 51032-51033

Koekuoppa 4

Sijainti: kk 3:stä 12 m WNW, tien reunasta 4 m S, sähkötolpasta 8,5 m, Parvulan SW-kuistin S-kulmasta 25,3 m, tasaisella maalla, nurmikolla; tila RN:o 1:324.

Koordinaatit: x = 6816 193, y = 2506 516 (KKJ)

p = 6819 580, i = 3346 542 (YKJ)

Mitat: 55 x 55 cm

Maksimisyvyys: 65 cm

Pintalukema: 91,37 m

Pohjalukema: 90,77 m

Stratigrafia:

0-5 cm - turve;

5-12/15 cm - hyvin tiivis ja kova tiesora;

12/15-33/40 cm - harmaankeskiruskea sekoittunut (mullan ja hiekan sekainen) kerros, josta historiallisen ajan löytöjä (tiiltä, lasia yms.) ja alaosasta suurin osa kivikautisista löydöistä;

33/40-65 cm - karkea, harmahtavantumankeltainen hiekka, jonka yläosasta vielä esihistoriallisia löytöjä, pohjaosa löydötöntä.

Kiinteät rakenteet: -

Löydöt: esihistoriallisia löytöjä sekoittuneesta kerroksesta ja pohjahiekasta: 1 pieni saviastianpala, 6 kvartsi-iskosta, 1 liuskeiskos, 5 kpl palanutta luuta (KM 33969:108-111); lisäksi historiallisen ajan löytöjä (ei luetteloitu).

Koekuoppa 5

Sijainti: sähkötolpasta 11,4 m NW, Parvulan SE-kuistin S-kulmasta 36 m SW, tien asfaltin reunasta 3 m S, tasaisella maalla, nurmikolla, risteyksen keskellä olevalla saarekkeella; tila RN:o 1:324.

Koordinaatit: x = 6816 194, y = 2506 511 (KKJ)

p = 6819 581, i = 3346 537 (YKJ)

Mitat: 50 x 50 cm

Maksimisyvyys: 58 cm

Pintalukema: 91,46 m

Pohjalukema: 90,93 m

Stratigrafia:

0-5 cm - turve;

5-13 cm - hyvin tiivis, kova tiesora;

13-33/38 cm - sekoittunut ruskeanvaaleanharmaa hiekkamulta;

- 33/38-58 cm - karkea harmaankeskiruskea pohjahiekka;
 35/39-37/40 cm - W-profiilissa, SE- ja NE-kulmissa ohut kerros vaaleankeltaista hiekkaa

Kiinteät rakenteet: -

Löydöt: esihistoriallisia löytöjä (pääasiassa sekoittuneen kerroksen pohjaosasta ja ohuesta keltaisesta kerroksesta): 2 saviastianpalaa, 5 kvartsi-iskosta, 3 kpl palanutta luuta (KM 33969:112-116); lisäksi historiallisen ajan löytöjä (tiiltä ym.) mullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 6

Sijainti: kk 5:stä länteen, pellon reunalla, sähkötolpasta 27 m NW, Parvulan NW-kulmasta 42 m SW, tienreunasta 3 m S; tila RN:o 1:60.

Koordinaatit: x = 6816 196, y = 2506 494 (KKJ)
 p = 6819 583, i = 3346 520 (YKJ)

Mitat: 50 x 50 cm

Maksimisyvyys: 75 cm

Pintalukema: 91,59 m

Pohjalukema: 90,95 m

Stratigrafia:

0-5 cm - turve;

5-25 cm - harmaa hiekkapeltomaa;

25-35/40 cm - karkea, kellertävänharmaa hiekka;

35/40-55/60 cm - sekoittunut keskiruskea hiekka, jossa vaaleampia keltaisia ja tummempia harmaanruskeita läikkiä sekä runsaasti tiiltä;

55/60-75 cm - puhdas, karkea harmaantumkeltainen hiekka.

Kiinteät rakenteet: -

Löydöt: esihistoriallisia löytöjä kyntökerroksesta ja tiilensekaisesta hiekasta: 1 keramiikanpala (?), 25 kvartsi-iskosta, 4 kpl palanutta luuta (KM 33969:117-123); lisäksi historiallisen ajan löytöjä (tiiltä ym.) (ei luetteloitu).

Koekuoppa 7

Sijainti: kk 6:stä 10 m W, pellolla, tien asfaltin reunasta 3 m S; tila RN:o 1:60.

Koordinaatit: x = 6816 196, y = 2506 484 (KKJ)
 p = 6819 584, i = 3346 511 (YKJ)

Mitat: 55 x 55 cm

Maksimisyvyys: 68 cm

Pintalukema: 91,54 m

Pohjalukema: 90,87 m

Stratigrafia:

0-10 cm - turve ja humus;

10-50/55 cm - sekoittunut harmaa hiekkakerros, jossa myös vaaleampia, tummankeltaisia hiekkaläikkiä ja jonkin verran tiiltä;

50/55-68 cm - tummankeltainen karkea pohjahiekka.

Kiinteät rakenteet: -

Löydöt: ei esihistoriallisia löytöjä.

Koekuoppa 8

Sijainti: kk 2:sta itään, kk 1:stä 10 m E, P-alueen asfaltin reunasta 2 m; tila RN:o 1:324.

Koordinaatit: x = 6816 196, y = 2506 543 (KKJ)

	p = 6819 582, i = 3346 569 (YKJ)
<i>Mitat:</i>	50 x 50 cm
<i>Maksimisyvyys:</i>	105 cm
<i>Pintalukema:</i>	90,46 m
<i>Pohjalukema:</i>	89,46 m
<i>Stratigrafia:</i>	
0-8 cm	- turve;
8-70 cm	- vaaleanharmaa savensekainen sora - täytemaa, jossa paljon tiiltä, jonkin verran muita moderneja löytöjä;
70-75 cm	- katkonainen turvekerros – ilmeisesti, vanha pintamaa;
75-105 cm	- harmaantummanruskea sekoittunut humuspitoinen hiekka – vanha multakerros, jonka pintaosasta tuli pari kvartsi-iskosta, lisäksi vähän hiiltä ja hist. ajan löytöjä; kairauksella todettiin, että kerros jatkuu n. 135 cm syvyyteen, josta alkaa puhdas, kellertävä hiekka.

Kiinteät rakenteet: -

Löydöt: kaksi kvartsi-iskosta n. 90 cm syvyydestä (KM 33969:124); lisäksi runsaasti moderneja löytöjä (lasia, rautaromua yms.) (ei luetteloitu).

Kaivanto tien luoteispuolella

Koekaivausten yhteydessä tarkastettiin kaivanto, joka oli tehty mahdollisesti rakennuksen huoltotöiden yhteydessä (?) Parvulan rakennuksen SE-seinän ja siihen liittyvän pääovikuistin NE-seinän muodostamaan nurkkaan (peruskoordinaatit: x = 6816 222, y = 2506 542, yhtenäiskoordinaatit: p = 6819 607, i = 3346 569). Kaivannon laajuus oli n. 2,0 x 0,7-1,0 m, syvyys n. 0,5 m. Kaivannon SE-profiilissa, turpeen ja harmaan täytehiekkan alla, n. 30-40 cm syvyydessä todettiin vähintään 15-20 cm paksu kivikautinen kulttuurikerros - keskiruskea, hieman punertava hiekkakerros. Kulttuurikerroksesta, kuopan pohjasta otettiin talteen löytöjä – 16 saviastianpalaa ja 6 kpl palanutta luuta (KM 33969:125-128). Kaivannon SE-kulman pintalukema (n. 1 m kuistin seinästä NE) on 90,08 m; pohjalukema löytöjen kohdalla on 89,55 m; kulttuurikerroksen ylärajan korkeus SE-profiilissa on 89,69 m.

3. YHTEENVETO

Koekaivauksissa on todettu esihistoriallinen kulttuurimaakerros kahdessa koekuopassa (kk 1 ja 3). Koekuopasta 3 on lisäksi löytynyt merkkejä esihistoriallisesta kiviliedestä. Kulttuurikerrosalue sijaitsee välittömästi Laiska-Jaakontien ja Sepänjärventien risteyksen itäpuolella, asfaltoidun pysäköintialueen etelä-/lounaiskulman kohdalla. Suunnitelman mukainen kaasuputkilinja kulkee tämän perusteella vähintään 12 m leveän (WNW-ESE) kiinteän muinaisjäännöksen halki. Kulttuurikerrosalueen länsirajana voidaan pitää Laiska-Jaakontiehen etelästä liittyvän sivutien itäreunaa. Kiinteän muinaisjäännöksen itäraja kulkee todennäköisesti N-S-suuntaisesti koekuoppien 1 ja 2 välissä, muinaisen rantatörmän reunaa pitkin, hieman nykyistä 91 m:n korkeuskäyrää alempana. Laiska-Jaakontien luoteispuolella, Parvulan rakennuksen kaakkoisseinän edessä todettu samantyyppinen kulttuurimaakerros kertoo siitä, että muinaisjäännösalue todennäköisesti jatkuu tien ja pysäköintialueen lounaisosan alle. On ilmeistä, että se jatkuu myös etelä- ja lounaissuuntaan, kohti vuonna 1956 tutkittua aluetta.

Esihistoriallinen kulttuurimaakerros sijaitsee vähintään 30 cm vahvan, sekoittuneen multakerroksen alla. Kulttuurikerrosalueen itäosassa (kk 1) sen päällä on jopa 50-70 cm paksu sekoittunut multa- ja täytemaakerros. Kulttuurikerroksena on 10-45 cm vahva oranssi/keltainen tai ruskeantummanharmaa, nokipitoinen (kk 3) hiekka, jossa on todettu lisäksi kiinteitä rakenteita:

palo- tai likamaaläikkiä (kk 1 – 2 kpl) ja mahdollisen kivilieden jäännöksiä (kk 3). Kulttuurikerros sisältää melko runsaasti kivi- ja varhaismetallikautisia asuinpaikkalöytöjä – saviastianpaloja, kvartsiesineitä, kvartsi- ym. iskoksia ja palanutta luuta (ks. alla oleva taulukko ja löytöluettelo liitteessä), sekä jonkin verran hiiltä. Saviastianpalojen joukossa on alustavan analyysin mukaan varhaiskampakeraamiikkaa, tyyppillistä kampakeraamiikkaa, nuorempaa neoliittista keramiikkaa sekä pronssikautista keramiikkaa, jonka pinnassa on ns. tekstiilipainannetta. Muinaisjäännös ajoittuu tämän perusteella aikaan n. 5100-500 cal BC (eKr.).

	kk 1	Kk 3	Kk 4	Kk 5	Kk 6	Kk 8	pinta- poiminta	YHTEENSÄ
	kpl / g	kpl / g	kpl / g	kpl / g	kpl / g	kpl / g	kpl / g	kpl / g
keramiikkaa	109 / 88	25 / 8	1 / < 1	2 / < 1	1 / < 1	-	16 / 38	138 / 97
pii-iskoksia	10 / 3	-	-	-	-	-	-	10 / 3
kivilaji-iskoksia	3 / 1	1 / < 1	1 / 3	-	-	-	-	5 / 4
kvartsi-esineitä	4 / 48	-	-	-	-	-	-	4 / 48
kvartsi-iskoksia	199 / 265	27 / 19	6 / 40	5 / 7	25 / 17	2 / 1	-	264 / 349
palanutta luuta	702 / 129	34 / 4	5 / < 1	3 / 1	4 / 1	-	6 / 1	754 / 136
hiiltynyttä organiikkaa	3 / < 1	-	-	-	-	-	-	3 / < 1

Esihistoriallisia löytöjä on tullut jonkin verran myös muista koekuopista, kulttuurikerrosalueesta n. 30 m:n matkalta länteen (kk 4-6). Esihistoriallista kulttuurimaata ei näissä kuopissa todettu, ja se on ilmeisesti tuhoutunut historiallisen ajan maankäytössä, samoin kuin kulttuurikerroksen yläosa koekuopissa 1 ja 3. Kaksi kvartsi-iskosta tuli kulttuurikerrosalueen itäpuolelta, muinaisen rantatörmän tai sen juuren kohdalta (kk 8). Pintapoimintalöytöjä on tullut kaivannosta koekaivausalueen koillispuolelta, Parvulan talon kaakkoisseinän edestä.

Tampereella 24.10.2003

Vadim Adel
tutkija, kaivauksenjohtaja

ARKISTOLÄHTEET JA KIRJALLISUUS

- Koskimies, Mirja 1968: Kangasalan Sarsan keraamiset asuinpaikat. Pro gradu –tutkielma Suomen ja Skandinavian arkeologiassa. – PM/KY, arkisto. 138 s.
- Koskimies, Mirja 1971: Kangasala, Sarsan alueen inventointi. Raportti. – MV/AOA. 16 s.
- Luhio, Vilhelm B. 1939: Luettelo Kangasalan pitäjän kiinteistä muinaisjäännöksistä. – MV/AOA. 35 s.
- Meinander, C. F. 1954: Kaivaukset Kangasalan Sarsan asuinpaikalla 17.-29.5.1954. – MV/AOA. 3 s. + karttaliite.
- Miettinen, Mirja 1993: Kangasalan Sarsa, esimerkki Pirkanmaan kehityksestä kivikaudesta pronssikauteen. - *Masunni. Kirjoituksia Tampereelta ja Pirkanmaalta, 1: Näkökulmia Pirkanmaan esihistoriaan.* Tampereen museot. S. 25-41.
- Nurminen, Teija 1994: Kangasalan inventointi 1993: Raportti. – PM/KY, arkisto. 268 s.
- Pälsi, Sakari 1923(?): Sarsan kivikautiset asuinpaikat Kangasalla. – MV/AOA. 8 s.
- Sarasmo, Esko 1956: Kangasala, Sarsa. Ennakkoselostus kaivauksesta 20.7.1956. - PM/KY, arkisto. 3 s.

LYHENTEET

MV/AOA	Museovirasto/arkeologian osaston arkisto (Helsinki)
KM	Kansallismuseo (Helsinki)
PM/KY	Pirkanmaan maakuntamuseo/kulttuuriympäristöyksikkö (Tampere)

KANGASALA HUUTIJÄRVI

Koekaivaus kivi- ja varhaismetallikautisella asuinpaikalla 2003

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA (126170-126181)

Kuvannut Vadim Adel (lukuunottamatta neg 126176 - kuvannut Riia Siltanen)

Negatiivit on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin.

neg nro	kuvan aihe	kuvattu suunnasta	pvm 2003
126170	Koekuoppa 3: itäprofiili.	W	22.7.
126171	Koekuoppa 3: pohjoisprofiili, jossa palaneita kiviä.	S	22.7.
126172	Koekuoppa 1 laajennettuna, taso 0.	W	24.7.
126173	Koekuoppa 1, taso 1.	W	24.7.
126174	Koekuoppa 1, taso 2.	W	25.7.
126175	Työkuva: koekuoppa 1:n kaivamista.		28.7.
126176	Työkuva: seulontaa.		28.7.
126177	Koekuoppa 1, taso 6.	W	28.7.
126178	Koekuoppa 1, pohjoisprofiili.	S	28.7.
126179	Koekuoppa 1, pohjataso (taso 7).	S	28.7.
126180	Yleiskuva tutkimusalueesta. Linjakeppi kuvan keskellä on kk 3:n kohdalla, toinen, vasemmalla on kk 1:n SW-kulmassa.	NE	28.7.
126181	Koekaivauksissa todettu kulttuurikerrosalue. Etualalla oleva linjakeppi on kk 3:n kohdalla, toinen, taustalla on kk 1:n SW- kulmassa.	WNW	28.7.

KANGASALA HUUTIJÄRVI

Koekaivaus kivi- ja varhaismetallikautisella asuinpaikalla 2003

LUETTELO DIAPOSITIIVEISTA (51032-51043)

Kuvannut Vadim Adel (lukuunottamatta kuvaa 51038 - kuvannut Riia Siltanen)

Diat on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin.

dia nro	kuvan aihe	kuvattu suunnasta	pvm 2003
51032	Koekuoppa 3: itäprofiili.	W	22.7.
51033	Koekuoppa 3: pohjoisprofiili, jossa palaneita kiviä.	S	22.7.
51034	Koekuoppa 1 laajennettuna, taso 0.	W	24.7.
51035	Koekuoppa 1, taso 1.	W	24.7.
51036	Koekuoppa 1, taso 2.	W	25.7.
51037	Työkuva: koekuoppa 1:n kaivamista.		28.7.
51038	Työkuva: seulontaa.		28.7.
51039	Koekuoppa 1, taso 6.	W	28.7.
51040	Koekuoppa 1, pohjoisprofiili.	S	28.7.
51041	Koekuoppa 1, pohjataso (taso 7).	S	28.7.
51042	Yleiskuva tutkimusalueesta. Linjakeppi kuvan keskellä on kk 3:n kohdalla, toinen, vasemmalla on kk 1:n SW-kulmassa.	NE	28.7.
51043	Koekaivauksissa todettu kulttuurikerrosalue. Etualalla oleva linjakeppi on kk 3:n kohdalla, toinen, taustalla on kk 1:n SW- kulmassa.	WNW	28.7.

Kuva 1. Koekaivauksissa todettu esihistoriallinen kulttuurikerrosalue. Etualalla oleva linjakeppi on kk 3:n kohdalla. Kuvattu länsiluoteesta (dia 51043).

Kuva 2. Koekuoppa 1, pohjataso. Kuvattu etelästä (dia 51041).

Kuva 3. Koekuoppa 1, pohjoisprofiili, jossa erottuu oranssi kulttuurikerros. Kuvattu etelästä (dia 51040).

Kuva 4. Koekuoppa 3, itäprofiili, jossa näkyy palaneita kiviä ja nokista maata. Kuvattu lännestä (dia 51033).

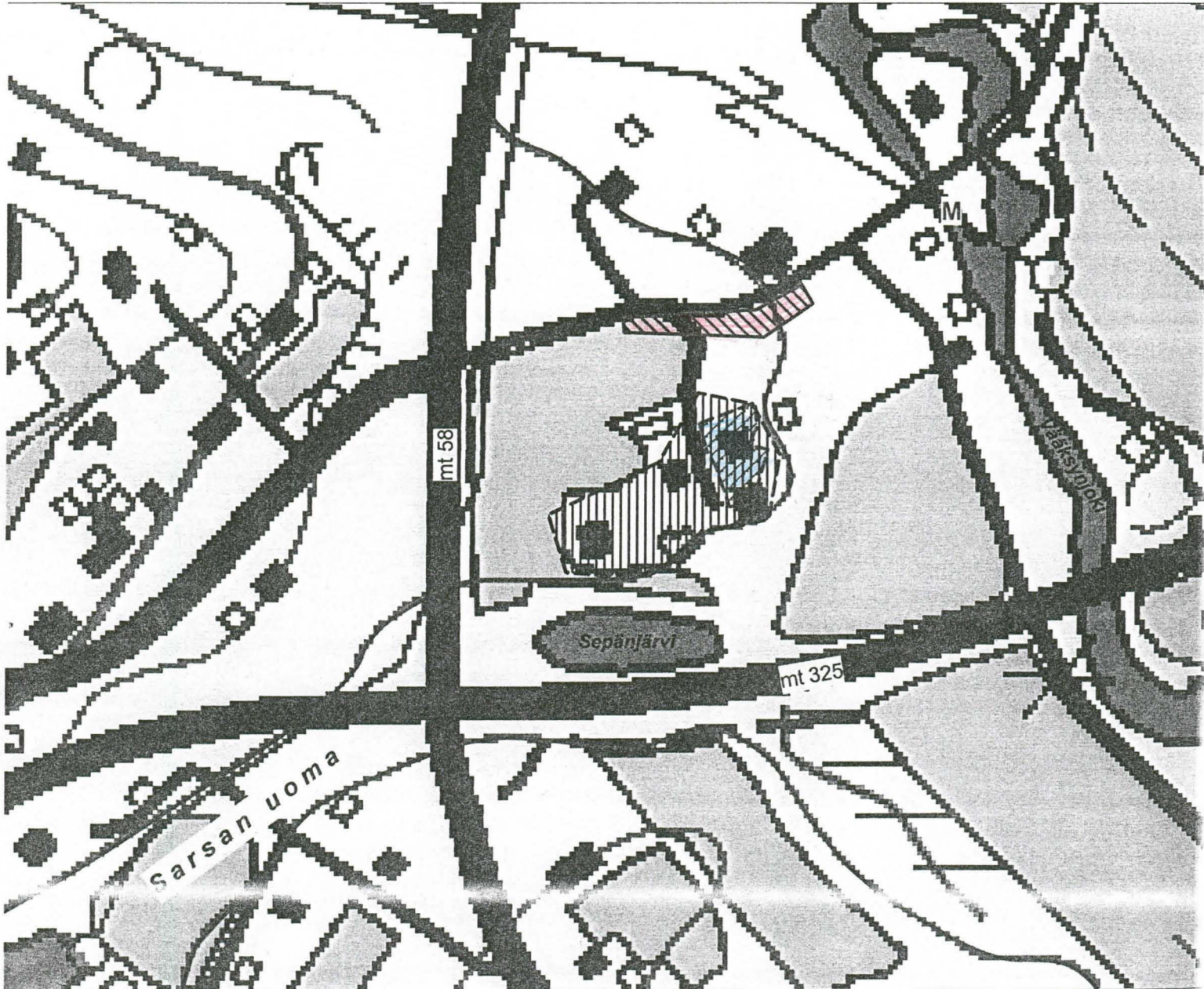
KANGASALA, HUUTIJÄRVI

Koekaivaus kivi- ja varhaismetallikautisen asuinpaikan alueella 2003

Osa-alue C (Elomaa)**YLEISKARTTA 1:2500**

Piirt. V. Adel

Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme"(Pk 2141 02 KANGASALA), (c) Maanmittauslaitos

90 m korkeuskäyrä

Huutijärven asuinpaikan osa-alue C
(Elomaa) inv. raportin 1994 mukaan**M**

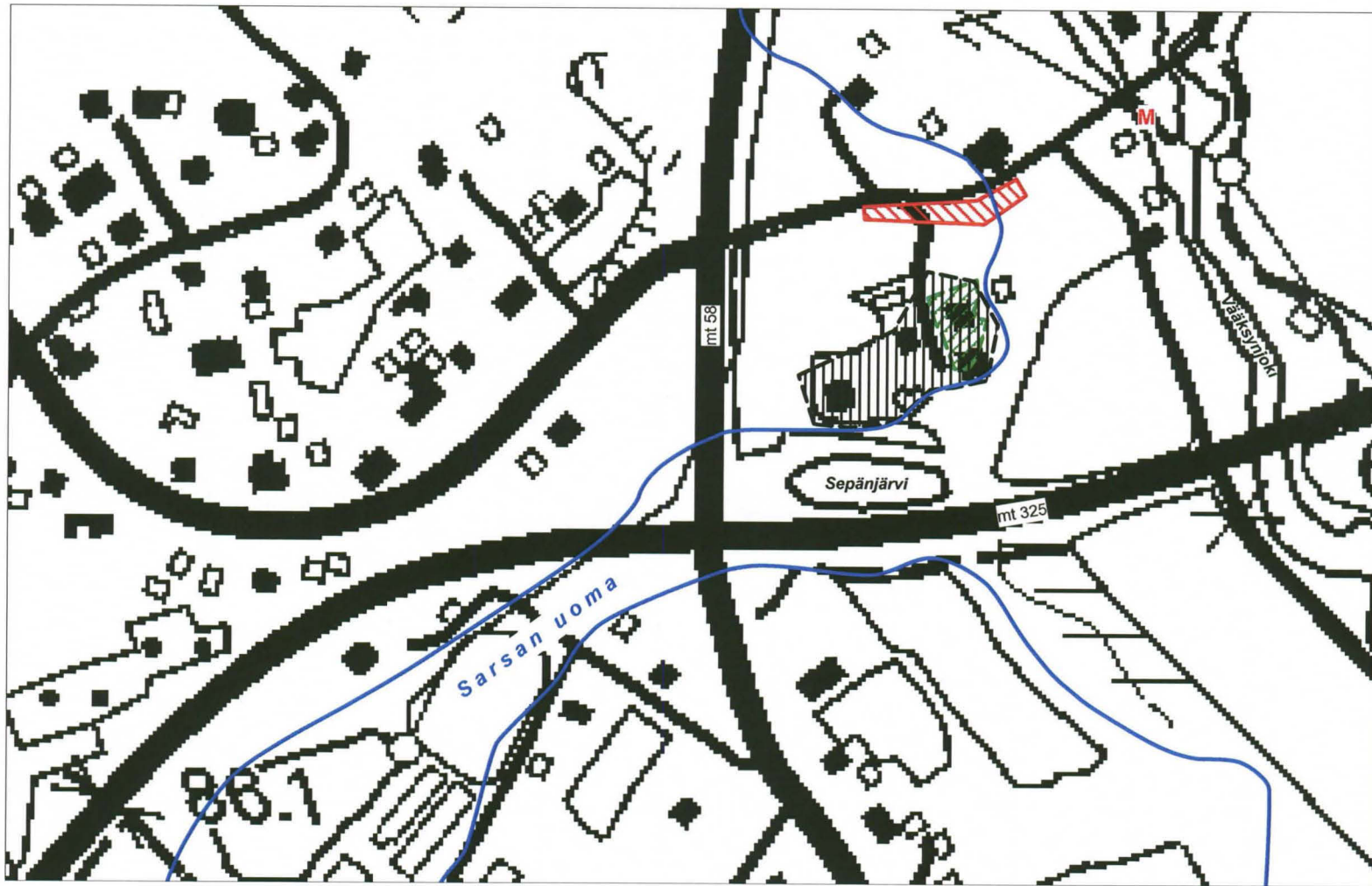
Wäöksyn myllyn paikka

tutkimusalue 1956

kesän 2003 tutkimusalue

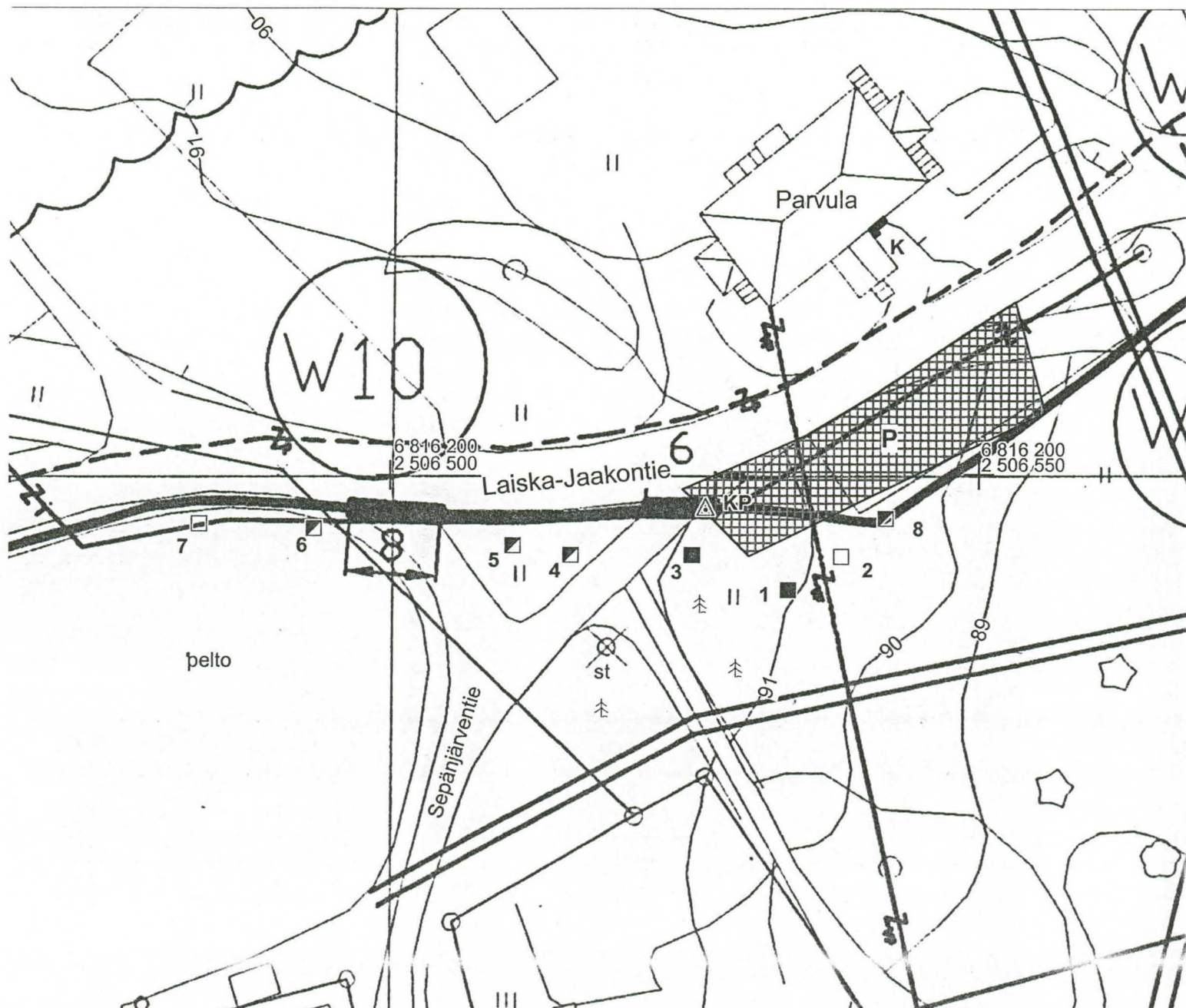
KANGASALA, HUUTIJÄRVI

Koekaivaus kivi- ja varhaismetallikautisen asuinpaikan alueella 2003

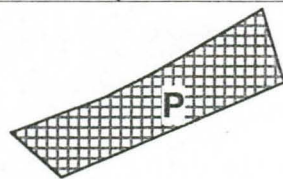
YLEISKARTTA 1:500

Piirtänyt Vadim Adel

Pohjana ote kaasujohdon suunnittelukartasta

- koekuoppa, jossa esihistoriallista kulttuurikerrosta ja löytöjä
- ▣ koekuoppa, josta esihistoriallisia löytöjä
- löydötön koekuoppa
- ▣ K kaivanto, jossa esihistoriallista kulttuurikerrosta ja löytöjä

pysäköintialue

KP kaivauksen kiintopiste

st = sähkötolppa

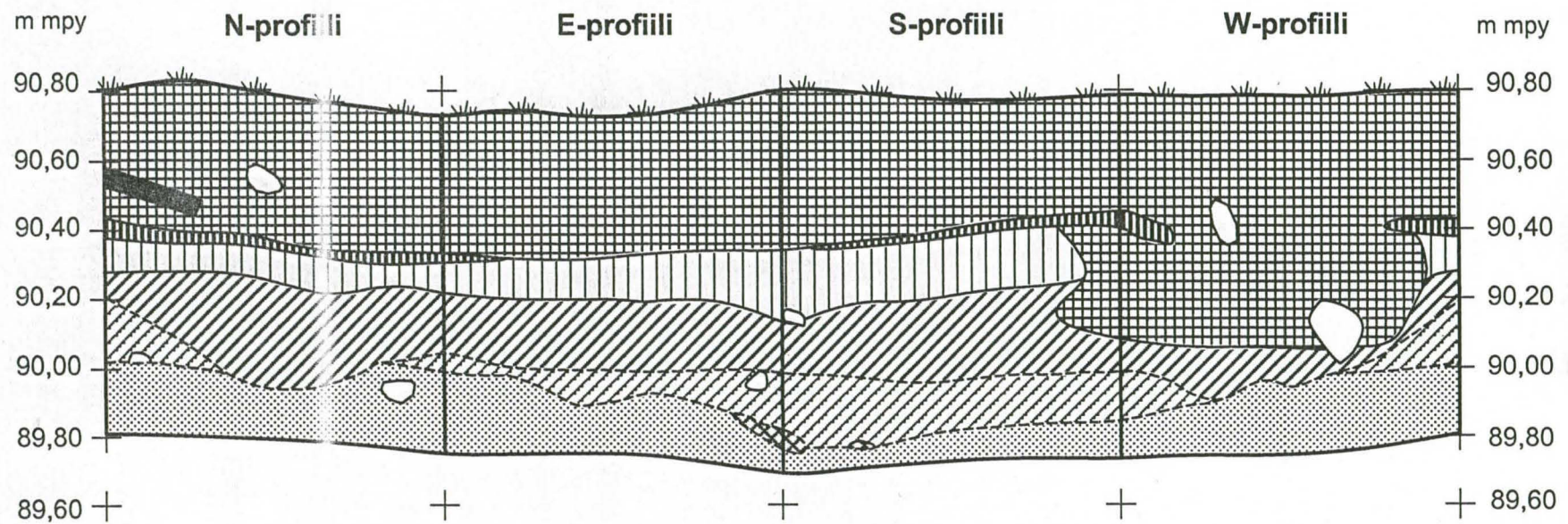
KANGASALA, HUUTIJÄRVI

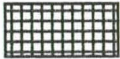
Koekaivaus kivi- ja varhaismetallikautisella asuinpaikalla 2003

KOEKUOPPA 1

Profiilikartta 1:20

Piirt. Vadim Adel

 sekoittunut täytemaakerros
(sora, hiekkaa, multaa)

 oranssi hiekka

 palomaata ja hiiltä

 vanha pintaturve

 keltainen hiekka

 kivi

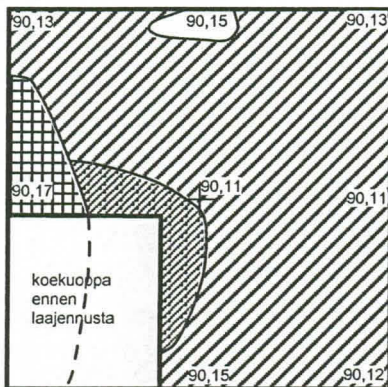
 harmaantummanruskea
humuspitoinen hiekka

 karkea vaaleanharmaa hiekka,
jossa keltaisia läikkiä

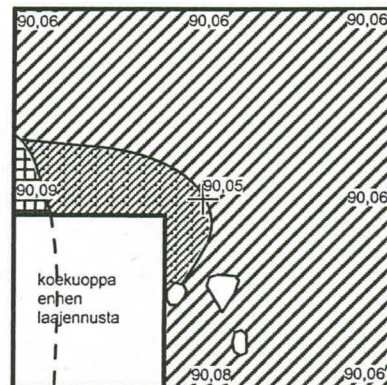
 rautainen putki

KANGASALA HUUTIJÄRVI
Koekaivaus 2003
Koekuoppa 1, tasokartat 1:20
Piirtänyt V. Adel

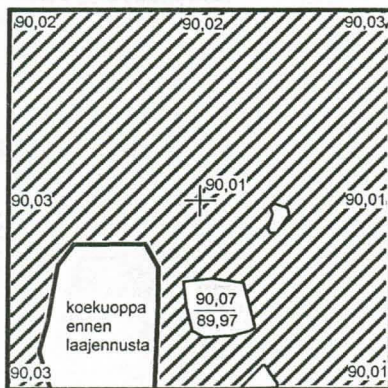
Taso 1

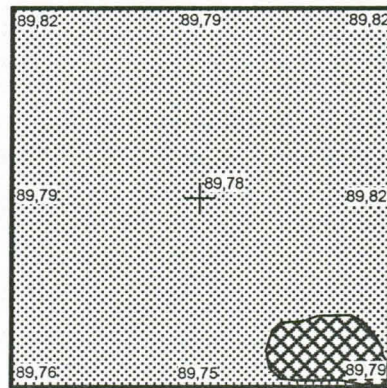
Taso 2

Taso 3

Taso 6

sekoittunut täytemaakerros

tummanoranssi/vaaleanruskea hiekka

oranssi/keltainen hiekka

palomaata ja hiiltä

karkea vaaleanharmaa hiekkaa,
jossa keltaisia läikkiä

kivi, kiven pinta- ja pohjaluku